

Tone Cevc

Posvetovanje avstrijskih in slovenskih raziskovalcev ljudskega stavbarstva na gradu Krastowitz pri Celovcu

V organizaciji dr. Oskarja Moserja (Graz), Koroškega muzeja na prostem pri Gospe Sveti (Freilichtmuseum Maria Saal) in njegovega direktorja dr. Johanna Schwertnerja, kranjskega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine (Silvester Gabršček) in Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU (dr. Tone Cevc) je 24. in 25. maja 1993 potekalo na gradu Krastowitz pri Celovcu posvetovanje avstrijskih in slovenskih raziskovalcev ljudskega stavbarstva z eno samo temo: *muzeji na prostem*. Več kot dvajset udeležencev tega srečanja je v izjemno delovnem vzdušju obravnavalo kriterije, po katerih naj bi se ravnali pri postavitvi muzejev na prostem, opredelili so tehnične zahteve, ki jih je potrebno obvladovati pri vzdrževanju objektov v muzeju, začrtali so prednostne cilje (znanstvene, turistične itd.) muzeja na prostem ter se posvetili nekaterim skupnim raziskovalnim nalogam v vzhodnoalpskem prostoru.

Na srečanju so sodelovali: Alois Angerer (Kotmara vas), dr. Cene Avguštin (Kranj), dr. Michael Becker (Salzburg), dr. Günther Biermann (Celovec), dr. Tone Cevc (Ljubljana), dr. Curt Conrad (Salzburg), dr. Hans Gschnitzer (Innsbruck), Božena Hostnik (Celje), dr. Valentin Inzko (Sveče v Rožu), Vladimir Knific (Kranj), Irena Keršič (Ljubljana), Zvezdana Koželj (Ljubljana), dr. Herta Maurer-Lausegger (Celovec), dr. Oskar Moser (Gradec), mag. Egbert Poettler (Gradec), dr. Heino Schinnerl (Ehrental), dr. Johan Schwertner (Celovec), dr. Ivan Sedej (Ljubljana), Jelka Skalicky (Maribor), dr. Pavle Zablatnik (Celovec), Olga Zupan (Kranj).

Srečanje je odprl dr. O. Moser z referatom "Temeljna vprašanja o raziskovanju in položaju muzejev", pri čemer je posebej opozoril na intenzivne raziskave v Sloveniji. Dr. I. Sedej je posvetil svoja razmišljanja aktualnim odprtim vprašanjem o postavitvi muzeja na prostem in dilemam, s katerimi se srečuje muzealec pri svojem delu. Dr. C. Conrad iz Salzburga je ob diapozitivih zelo nazorno ilustriral zahteve po načrtovanju in nameščanju muzejev na prostem tako, da naj bi upoštevali tudi naselbinski in kulturnozgodovinski vidik. Vito Hazler je z orisom obstoječega muzeja na prostem v Rogatcu pri Celju razgrnil etnološka načela, ki naj vodijo muzejske delavce pri postavitvi muzeja na prostem. Z orisom predvidenih stavb za postavitve muzeja na prostem na Brdu pri Kranju je opozoril Silvester Gabršček na težave, s katerimi se srečuje ustvarjalec

Udeleženci avstrijsko-slovenskega srečanja na ekskurziji v Selah (Zell-Pfarre) 25. 5. 1993. V ospredju peti z leve dr. Pavle Zablatnik (Foto: V. Knific).

Die Teilnehmer des österreichisch-slowenischen Treffens bei einem Ausflug nach Sele/Zell-Pfarre am 25. Mai 1993. Vorne von links nach rechts der fünfte Dr. Paul Zablatnik. (Photo: V. Knific).

muzeja na prostem. V sklepnem predavanju je T. Cevc orisal zgodovino raziskovanja stavbarstva pri Slovencih in nakazal nekaj pobud za medsebojno sodelovanje slovenskih in avstrijskih raziskovalcev stavbarstva. Živahna diskusija po končanih predavanjih je potrdila koristnost srečanja. Soglasno je bil sprejet predlog, naj bo prihodnje srečanje spet v Sloveniji, posvečeno pa naj bi bilo vprašanju tipologije planšarskih stavb in njihovemu varovanju.*

Organizator srečanja je popeljal udeležence srečanja v Koroški muzej na prostem pri Gospe Sveti, strokovno vodstvo po muzeju je imel dr. Oskar Moser. Drugi obisk je bil namenjen Kmetijskemu muzeju dežele Koroške v Ehrentalu; tem je prevzel vodstvo direktor dr. Heino Schinnerl. Ekskurzija naslednjega dne v Sele pod Karavankami (vodstvo T. Cevc) je v živo predstavila stavbno dediščino slovenske vasi in opozorila udeležence na propadajoče arhitekturne spomenike, ki kličejo po prenovi in ohranitvi.

Uredništvo Traditiones se je odločilo objaviti tri prispevke s tega odmevnega posvetovanja in jih posveča spominu dr. Pavla Zablatnika, katerega izjemno uspešna življenjska pot (glej nekrolog v tej številki zbornika) se je končala le dva dni zatem, ko smo se udeleženci razšli vsak na svoj dom.

* Prim. Oskar Moser, Freilichtmuseum und Hausforschung. Eine österreichisch - slowenische Fachtagung in Klagenfurt, ÖZV XLVII/96-3, str. 319-320.

Na ekskurziji v Selah pod Karavankami je vzbujala notranjščina Krištanove hiše splošno pozornost. (Foto: V. Knific).

Beim Ausflug nach Sele am Fuß der Karawanken rief das Innere des Kristan-Hauses allgemeine Aufmerksamkeit hervor. (Photo: V. Knific.)

Udeleženci srečanja v Koroškem muzeju na prostem pri Gospe Sveti (foto V. Knific)

Die Teilnehmer des Treffens im Freilichtmuseum Maria Saal (Foto: V. Knific)

*Zusammenfassung***Österreichischer und slowenischer Forscher des volkstümlichen Bauwesens auf Schloß Krastowitz bei Klagenfurt.**

Die österreichischen Volkskundler veranstalteten unter Mitwirkung slowenischer Kollegen am 24. - 25. Mai 1993 auf Schloß Krastowitz bei Klagenfurt eine zweitägige Tagung über Freilichtmuseen. Die Teilnehmer des Treffens erörterten die Maßstäbe, denen man bei der Schaffung eines Freilichtmuseums folgen sollte, bestimmten die technischen Efordernisse, die bei der Instandhaltung der Objekte in Museum zu beobachten sind, stellten die wissenschaftlichen, touristischen, musealen und andere Prioritäten eines Freilichtmuseums fest und widmeten sich einigen gemeinsamen Forschungsaufgaben im ostalpinen Raum.

Mit der Veröffentlichung dreier Beiträge dieser Tagung gedenkt die Schriftleitung von "Traditiones" des Kärntner Landsmannes Dr. Paul Zablatnik, dessen Lebensweg zwei Tage später, als die Teilnehmer der Tagung heimgekehrt waren, ein Ende erfuhr.